

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากรในการศึกษา คือ ผู้บริหารในสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 42 คน และครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 459 คน ในกลุ่มของครูสุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ตามตารางของ Darwin Hendel (1977) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 209 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด ค่าความเชื่อมั่น Alpha-Coefficient ของ Cronbach เท่ากับ 0.742 ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการจัดการเรียนร่วมในชั้นปกติมากที่สุด และเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เข้ามาเรียนร่วมมากที่สุดคือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านกายภาพ/สิ่งแวดล้อม ว่าโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุด ด้านบุคลากรโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนร่วมแก่บุคลากรมากที่สุด ด้านวัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ โรงเรียนมีการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุด ด้านงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการจัดการเรียนร่วม ด้านการส่งเสริม สนับสนุนจากส่วนกลาง โรงเรียนมีการใช้แบบประเมินความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติมากที่สุด ด้านการส่งเสริม สนับสนุนจากเขตพื้นที่ โรงเรียนมีการกระตุ้นให้เกิดการสร้างเครือข่ายของครอบครัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เกิดพลังความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยระยะเวลาปฏิบัติงาน 0 -20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นต่อไปนี้ (1) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ (2) การมีบริการชั้นสอนเสริม และ (3) การมีห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยประสบการณ์ในการสอน/ไม่เคยสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็น (1) บุคลากรควรมี

ความพร้อมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (2) การเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วม

ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ด้านบุคลากรว่าควรมีการเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วมเพิ่มเติมแก่บุคลากรมากที่สุด ด้านงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบมากที่สุด ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กมากที่สุด ด้านการจัดการควรมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครองมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยระยะเวลาการปฏิบัติงาน 0 – 20 ปี และ 21 ปี ขึ้นไป เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยประสบการณ์ในการสอน/ไม่เคยสอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในเรื่องชุมชน/องค์กรส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะ ภาครัฐควรขยายผลการจัดการเรียนร่วมจากโรงเรียนแกนนำออกไปสู่สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณในการสร้างโรงเรียนเฉพาะความพิการ ทั้งนี้การจัดการเรียนร่วมนั้นเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในส่วนของอาคาร สถานที่ บุคลากรในการสอนและสื่อวัสดุอุปกรณ์ สถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และควรมีประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานอบรม ทักษะ/เทคนิคในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น